

Hans Franssen in Klimmen ambachtelijk aan het werk tijdens het koken van het fruit om er stroop van te maken. Stroop maken is heel slow. Stroop is een van de vele streekproducten die Zuid-Limburg rijk is.

© bas quaedvlieg

ACHTERGROND TOERISME

Toerisme moet groener

Niet massaliteit maar duurzaamheid wordt de toekomst van het toerisme. Kwaliteit boven kwantiteit. Langzaam in plaats van snel. Ook in Zuid-Limburg moet toerisme groener worden. En zo'n vakantie mag gerust wat meer kosten.

DOOR WIEL BEIJER
MAASTRICHT

Toeristisch Zuid-Limburg moet de komende jaren de handschoen oppakken en stevig gaan verduurzamen. Daarmee moet de streek nog meer dan nu een kwalitatief hoogwaardige vakantiebestemming worden.

Het groener worden van de toeristische sector is niet alleen noodzakelijk omdat de maatschappij dat wil of omdat klimaatsverandering dit wenselijk maakt. Ook de toerist verlangt vaker naar een duurzame bestemming. Volgens Albert Salman van de organisatie Green Destinations kiest inmiddels 11 procent van de Europese vakantiegangers daarvoor. En die vakantiegangers geven groene verblijfsaccommodaties een hogere en positievere waardering bij de bookingsites van deze wereld.

Recent tijdens een inspiratiesessie in Heerlen voor bestuurders en beleidsmakers zei Salman ervan overtuigd te zijn dat duurzaam toerisme beter is voor de regio, omdat het accent verschuift van massaal, snel, goedkoop en belastend naar een langzamere, kwalitatief hoogwaardige vorm van toerisme. Die vorm is ook voor de eigen inwoners aangenamer.

Wij en onze gasten eten nog te weinig van ons eigen land.

ANYA NIEWIERRA

Streekproducten

De sector als geheel zou een 'green' certificaat moeten krijgen. In ieder geval moeten afzonderlijke bedrijven naar vergroening streven. Een van de grootste kansen op het gebied van duurzaamheid is het gebruik van streekproducten. „Eten van eigen land. Wij en onze gasten eten momenteel nog weinig van ons eigen land. Ons voedsel reist heen en weer over de planeet”, concludeert directeur Anya Niewierrra van de VVV Zuid-Limburg.

Om dat te veranderen moet er een sterkere synergie komen tussen boeren en horeca, vindt zij. Daarvoor is op de eerste plaats een groothandel voor streekproducten nodig, waar boer en kok elkaar als het ware kunnen ontmoeten. Er bestaan plannen voor zo'n Agropark in Nijswiller, maar die schieten nog niet echt op.

Er kunnen meer stappen worden gezet op het gebied van voeding. Gastronomie en innovatie kunnen hand in hand gaan. Waarom daagt de toeristische sector de universiteiten van Maastricht en Aken niet uit om nieuwe concepten voor duurzame voeding te ontwikkelen, vraagt Niewierrra zich af. Met als voorbeeld de Limburgse kweekvleeshamburger van Mosa Meat.

Bij de vergroeningsoperatie is speciale aandacht nodig voor de karakteristieke familiehotels, die vaak niet kapitaalkrchtig genoeg zijn om duurzaamheid bevorderende maatregelen te betalen. Zoals zonnepanelen op de daken, het gebruik van aardwarmte of een betere toegankelijkheid voor ouderen en gehandicapten. Grote hotelketens hebben minder problemen met zulke investeringen, maar het behoud van de familiehotels moet ons wat waard zijn, vindt de VVV-directeur. Ze horen bij ons landschap. Ook andere kleinere toeristische ondernemers hikken tegen de hoge kosten van verduurzaming aan. Terwijl het kleinschalige juist een van de charmes van de regio is.

Horizonvervuiling

‘Green’ zit ook in ‘kleinere’ dingen die aangepakt kunnen worden. Zoals oprukkend zwerfvuil, lawaaioverlast door motoren of oprukkende horizonvervuiling als gevolg van megastallen en windmolens. Samen met vervoerder Arriva kan gezocht worden naar innovatieve ov-concepten voor die toeristische sector om zo ook de verkeersdruk in het Heuvelland te bestrijden. Net als eindelijk dat netwerk van knooppuntroutes aanleggen voor de wandelaars. Kansen genoeg, denkt Niewierra, die pleit voor een pilot in Zuid-Limburg om de gezamenlijke programmatische aanpak van de duurzaamheid in de toeristische sector te bevorderen. Daarin moeten gemeenten en toeristische bedrijven samenwerken.

De VVV Zuid-Limburg kijkt naar Slovenië als voorbeeldland voor groen toerisme. In het twee miljoen inwoners tellende land zijn ondernemers, branche- en serviceorganisaties en de overheid samen aan de slag gegaan om ‘green’ centraal te zetten in de toeristische visie. „Slovenië bestaat voor 60 procent uit bossen, dus ons land is groen. Maar daarnaast handelen we groen en promoten we het groen zijn”, legt Jana Apih van het Sloveense toeristenbureau GoodPlace de filosofie uit. Van alle producten die de toeristische bedrijven de gasten in Slovenië voorschotelen, komt inmiddels 40 procent uit eigen streek.

Slovenië heeft een nationaal ontwikkelingsprogramma, dat helpt om de sector te verduurzamen. Daarnaast is er een certificeringsprogramma, om een kwaliteitslabel neer te zetten. Ten slotte is er een label, dat een merk is voor de toeristische ondernemers en dat herkenbaar is voor de gast. Het werkt, want toerisme in Slovenië groeit. In 2017 met 9 procent naar ruim twee miljard euro. Zonder massatoerisme. Zuid-Limburg moet dat massatoerisme ook niet willen. Volgens Anya Niewierra kan de streek beter inzetten op toeristen van dichtbij dan op gasten van ver weg. „Gasten uit Noordrijn-Westfalen en uit België, die ook eerder trouw zijn en terugkeren voor een kort verblijf.”

In Limburg wil de provincie een leidende rol nemen in het verduurzamen. Gedeputeerde Eric Geurts (toerisme) spreekt liever van het toekomst bestendig maken van 'ons toerisme, onze economie en onze leefbaarheid'. Goede kaders scheppen 'om respectvol om te gaan met ons landschap'. En daarbij nieuwe verdienmodellen ontwikkelen voor de boeren en andere mensen die voor het landschap zorgen. Zonder dit landschap immers geen toerist.